

ὅπερ ἀφίνω νὰ σχολιάσωσιν αἱ εὐαίθητοι τοῦ νοήματος ἀκροατηρίου καρδίαι.

» . . . Ναὶ ἀγαπῶ, καὶ οὐχὶ κατὰ πρῶτον σήμερον, τὴν Ἑλλάδα, τὴν μητέρα ἐκείνην τῆς μεγαλοφυίας καὶ τῶν ἡρώων, μεγάλην καὶ ἐκ τῶν ἀρχαίων μνημείων καὶ ἐκ τῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος.—τὴν Ἑλλάδα ἣτις νῦν μὲν ἔχει τὸν Μαραθῶνα νῦν δὲ τὸ Μεσολόγγιον, τὴν γῆν ἐκείνην ἣτις τὸ π ᾱ ν ἔδωκεν εἰς τὴν νεωτέραν Εὐρώπην—μίαν διάνοιαν καὶ ἓνα πολιτισμὸν, τὰς γραμμὰς τοῦ Φειδίου καὶ τὰς σελίδας τοῦ Ὀμήρου—χωρὶς νὰ λάβῃ τίποτε εἰς ἀνταμοιβὴν καὶ παρὰ τῆς ὁποίας τὰ πεπολιτισμένα καὶ ὑπερήφανα ἔθνη τὰ ἐκ τῆς μεγαλοφυίας αὐτῆς τρεφόμενα ἀνέμειναν κατὰ τοὺς χρόνους ἡμῶν τὰς ἐνδόξους ἐκατόμβας ἵνα εὐδοκῇσωσι νὰ ἀναλογισθῶσιν ὅτι ἐκεῖ, εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ αἰωνίου Αἰγαίου, ἐσκίρτα εἰσέτι μεταξὺ τῶν ἐρειπίων ὑπαρξίς τις ζῶσα, ὑπαρξίς ὁμοιάζουσα πρὸς τὴν ψυχὴν ἔθνους. Ἀγαπῶ τὴν χώραν ἣτις ἐγέννησε τὸν Βότσαρην ἀφοῦ πρότερον εἶχε παραγάγει τὸν Ἐπαμεινῶνδαν ».

Ὑπεσχόμην νὰ μὴ σχολιάσω τὸν Καβαλλόττην καὶ τὴν ὑπόσχεσίν μου ἐκείνην θέλω καὶ ὀφείλω τηρῆσαι. Ἀλλὰ θὰ τολμήσω νὰ ὑπομνηματίσω διὰ βραχέων τὸν Γκαίτην εἰπόντα ὅτι «οἱ Ἕλληνες ὠνεύρωξαν εὐγενέστερον παντὸς ἄλλου τὸ ὄνειρον τῆς ζωῆς.» Διατὶ ὠνόμασεν ὄνειρον τὴν ζωὴν; ἄρά γε διότι πιστεῦει ὅτι ἡ τῶν ἀνθρώπων ζωὴ ἡ πραγματικὴ ἄρχεται μόνον ἀπὸ τοῦ θανάτου, ἡ διότι, προκειμένου περὶ τῆς ζωῆς τῶν Ἑλλήνων, — τοῦ ποιητικοῦ ἐκείνου καὶ φαντασιοπλήκτου ἔθνους — πρέπει αὕτη νὰ θεωρῇται ὡς ὄνειρον; Ἄν τὸ πρῶτον, οὐ-